

LEYGJADAGUR
X17
NOVEMBER

løgtingsvalið '90

9 ára undirvísingarskylda

Í 1979ingu vit nýggja fólkskúla. Nógur hevur verið tosað um hesa lóg, og røddir hava verið frammi um, at hon ikki er nóg goð, og hevur broytingar fyri neyðini. Serliga er tað endamálsorðingin, ið skal gerast strammari, meira ítøkilig og meiri dentur skal leggjast á at geva næmingunum eksakta vitan.

Onnur halda, at endamálsorðingin í fólkskúla lógini er goð, og visa eisini á, at tað eru nógvir møguleikar í lógini, ið enn ikki eru royndir.

Vit eru samd við hesi seinnu, men vit halda tó, at neyðugt er at gera nakrar broytingar í lógini.

Javnaðarflokkurin hevur ferð eftir ferð vist á, at fólkskúla lógin eigur at heimila stovnsetan av barnagarðsflokkum, og at undirvísingarskyldan verður víðkað til 9 ár.

Vit leggja eisini dent á, at royndarvirksemi fær betri møguleikar, og at

framhaldsdeildin í størri mun verður samskipað við arbeiði ella annað virksemi innan fyri skúlan. Men hetta krevur ikki lógarbroyting.

Føroyar munnu vera eitt av fáum londunum í framkomna heiminum, um ikki einasta, sum hevur 7 ára undirvísingarskyldu. Øll hini hava longri, nokur teirra heilt upp í 12 ár.

Mær kunnugt er javnaðarflokkurin einasti flokkur, sum hevur nýggja 9 ára undirvísingarskyldu í virkisskrá síni.

Tá fólkskúla lógin fyrir eini 12 árum síðani var til viðgerðar, varð tosað um, hvussu long undirvísingarskyldan skuldi vera, og tá mettu menn, at tað var óheppið at áseta meira enn 7 ára undirvísingarskyldu. Tí so skuldu framhaldsdeildir vera á hvørjari útoyggj. Nei, tað bar ikki til, og tí fingur vit ikki víðkaða undirvísingarskyldu.

Aðrar grundgevingar vóru eru: teir skúlatroyttu næmingarnir.

Hvi skulu teir — eg sigi teir, tí tað eru so at siga bert dreingir, sum eru skúlatroyggir — sita í skúlanum og keða seg tvey ár afturat.

Hesar umberingar eru vána umberingar. Tað ber til at útbyggja og bota um hesi tiltøk, so tey gerast enn betri. Eitt hugskot kundi verið, at tey ungu á smáplássunum eisini fingur møguleika at koma á stórra skúlar ella seturskúlar í ávis tilarskeið hesi bæði árin.

Viðvíkjandi teimum skúlatroyttu, er ikki rætta loysnin at sleppa teimum upp á fjall. Tað er tað, vit gera í dag, tí teir hava einki at koma út til. Teir eru ov ungir at fara í læru ella til skips, og nógvar lærupláss taka eisini tey, sum hava longri skúla-

gongd, framum.

Einasti møguleikin er at fáa okkurt leyst arbeiði, men í hesum døgum, tá lítillt arbeiði er, verður ringt hjá teimum at sleppa frammat, og seinni í livinum eru teir illa fyrir í kappingini við tey, ið hava longri skúlagongd og útbúgving.

Nýggja 9 ára undirvísingarskyldan er eitt krav um at øll fáa goða barlast í livinum. Eitt krav um at broyta og bota um skúlan, so øll trivast og fáa nakað burtur úr undirvísingini.

Hetta ber til. Vit hava sæð, at tað ber til hjá fólkskúlanum at undirvisa næmingum, sum tað fyrri bert fáum árum síðani var heilt óhugsandi kundu ganga í vanliga skúlan. Her hugsar eg um teir næmingar, sum fyrr bert sluppu inn á spælskúlar, um teir yvirhøvur komu í nakran skúla. Hetta hevur borið til fyrst og fremst tí lærararnir hava gjørt eitt dygdgott arbeiði, og tí øll hava tikið

væl móti teimum.

Tað ber sjálvsagt eisini til at skapa møguleikar og trivnað fyrir tey, sum í dag gerast skúlabroytt, og tað ber til at forða fyrir, at næmingar gerast skúlatroyttir. Vit skulu geva skúlanum møguleikar og frælsi at arbeiða við nýggjum vegum í undirvísing, og vit skulu geva lærarum goða eftirlitbúgving.

Goð og mennandi skúlagongd gevur tí einstaka menniskjanum eitt ríki og betri liv, og gevur teimum amboðini til at virka í einum fólkaræðsligum samfelag.

Men eisini samfelagið fær nýtt av hesum. Børn og ungdomur er størsta ríkidomi okkara. Fyri vinnulivið, serliga fyrir høvuðsvinnu okkara, er tað ógvuliga avgerandi, at tey, ið standa fyrir og virka í vinnuni, hava goða barlast, bæði mentunarlaga og við serkunnleika.

Marita Petersen

Valevni Javnaðarfloksins

Marita Petersen

Suðurstreymoy

Ikki er neyðugt, at allir ágóðar kosta pening

— Men vit kunnu vinna pening úr reinum umhvørvi

Í virkisskrá javnaðarfloksins stendur um umhvørvismál: «Eitt óspilt umhvørvi er ein virðismikil arður, ið vit eiga at varðveita».

Tað verður í hesum tíðum tosað mikið um dalkringarvandar og umhvørvisvernd. Vit vita um dalkringarvanda ikki so langt frá okkara sjóoki, sum man tykjast teimum flestu rættiliga ræðandi, tá hugsað verður um, hvørjar avleiðingar vanlukkur á verkum av sama slag, sum tað í Dounreay, hava ført við sær.

Eitt annað er, at tað at hava ein slíkan granna, kann í framtíðini koma at skaða umdømið, sum okkara havumráði hevur, sum eitt av heimsins reinastu. Vit eiga tí alt tað, vit eru

ment, at mótarbeida, at hetta verk verður útbygt, og helst fáa tað niðurlagt.

Men hvussu er so her hjá okkum sjálvum, tá hugsað verður um umhvørvisvernd. Gamalt er, at ein eigur at søpa fyrir egnum durum, aðrenn farið verður til grannan. Tann, sum ferðast nakað í okkara náttúru, kann gleðast um, at seinnu árin er veruliga farin fram ein broyting til tað betra hesum viðvíkjandi. Tó er kortini minni enn so óvanligt, at tú finnur bæði flöskur, heilar sum brotnar, plastikkposar, pappir og annað rusk sløðandi víða um. Tað mátti tó ikki verið so ringt, tá ein kann hava slíkt við sær, at borið tað heim aftur í sama ilati, tað kom út, og for-

komið tí á skilgøðan hátt. Umframt at tað kann gerast rættiliga vandamikil fyri kreatúrini, sum halda til har slíkt liggur og rekt.

Ein skuldi hildið, at tey fólk, sum ganga við tráðu fram við okkara vøtum, eru fólk við ávisum alski fyrir náttúruni. Og tað eru ivaleyst eisini tey allar flestu. Men har sum aðrastaðni er eisini klinti blant hveiti. Tað er rættiliga hugskoytt, at siggja alt tað órudd, so sum nylon, rullur, pappir og tilíkt, sum hesi fólk bara blaka frá sær. Umframt at t.d. nylon og húcar eru beinleiðis livshættisligt fyrir bæði seyð og fugl, er hetta við at oyðleggja umdømi hjá teimum silafiskarum, sum veruliga hava ans

fyrir eini friari náttúru. Og teir vil og kortini meta eru teir flestu.

Hetta, at halda okkara umhvørvi reint og ruddiligt, er nakað, sum ikki er neyðugt at kosta pengar. Men tað er eitt ómettaligt virði fyrir okkara land. Javnaðarflokkurin vil virka við til, at náttúrufríðingarlógin verður endurskoðað og broytt, soleiðis, at hon gevur betri møguleika fyrir at styra nýtslu av náttúru og um-

hvørvi og fær greiðari reglur um at varðveita dýrabara náttúru.

Eins og vit sjálvandi skulu liva av okkara náttúruvirkidomi, skulu vit eisini liva við tí. Hjalpið javnaðarflokkinum at tryggja okkum hesi virði eisini í komandi árum.

Farið tí manssterk á val tann 17. november og veljið javnaðarflokkinn.

Edvard í Skorðini Joensen

Valevni Javnaðarfloksins

Edvard í Skorðini Joensen

í Suðurstreymoy

Framhald av síðu 15

óna sjálvan, — men beint tvørturímóti, so halda vit at fólksfloksfólk, sambandsfólk, tjóðveldis- og sjálfstýrisfólk eru sum øll fólk, sunn bæði til sál og líkams, bæði fitt og goð, blið og týð, ella sum fólk flest úr flestum flokkum, ganska almindelig og heilt líkatil.

Vit ivast ikki í, at tað í Føroyum, í Suðurstreymi og her úti á Argjum, blant okkara næstu grannar, finnst fólk úr øllum flokkum, og vit vita at hesi, øll somul, eru tað, tey í roynd og veru, og ikki minst í verki — eru — goðir grannar, ið ein kann gleðast um at liva íblant, og hava til grannar.

Onga løtu eru vit í iva um at onnur fólk heldur

enn vit sjálvi, skuldu verið partar av nakrari alheims samansverjning av nøkrum sum helst slagi, hvørki ávikavist kapitalistiskum, fasistiskum, nazistiskum, sosialistiskum, ella nokrum sum helst øðrum slagi.

Vit eru føroyingar øll somul, og sum sovorðir, sum føroyingar, fara vit at gera okkara skyldu til tess at bjarga Føroyum og føroyingum.

Veljið Føroyar
Veljið javnaðarflokkinn.

John Smith